

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:

Sak:

Budsjett 2018 - fordeling av rammer

Innstilling til vedtak:

Budsjett 2018 – fordeling av rammer, vedtas slik dette fremkommer i saksfremlegg med vedlegg og med de endringer som kom frem under behandlingen i styremøtet.

Begrunnelse:

Budsjettrammen for 2018

Universitetsdirektøren legger med dette fram forslag til fordeling av budsjettet for 2018 for UiT – Norges arktiske universitet. I Prop 1 S (2016-2017) er foreslått tildeling til institusjonen i alt **3 170 718 500 kr** over kap. 260 post 50. Detaljer i forslag til tildeling fremkommer i foreløpig tildelingsbrev:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/31af8e2c3a224ac2829e48cc91d89083/orientering-om-forslag-til-statsbudsjettet-2018-for-universiteter-og-hogskolar.versj-2.pdf>

I budsjettforslaget for 2018 har Kunnskapsdepartementet videreført finansieringssystem for UH-sektoren som ble innført i 2017. For UiT synes det nye inntektssystemet totalt sett å gi en positiv effekt. I åpen ramme øker institusjonen sine inntekter med 35 mill kr mens det er en reduksjon i lukket ramme på 11,8 mill kroner.

Bevilget ramme gir institusjonene noe handlingsrom ved at de selv kan prioritere aktiviteter og områder i tråd med departementets føringer og krav om å nå sektor- og virksomhetsmål.

Rammebevilgningen omfatter basisfinansiering og resultatmidler. For sektoren som helhet utgjør basismidlene 70% og resultatmidlene 30% av totalrammen.

For UiT er forslag til 2018-budsjett som følger:

1.000 kroner	
Saldert budsjett 2017	3 284 827
Konsekvensjusteringer	- 230 960
Justering for pris- og lønnsøkning	82 454
Nye studieplasser og opptrapping	1 700
Andre budsjettendringer	9 506
Endring i uttelling åpen ramme	35 028
Endring i uttelling lukket ramme	- 11 837
Budsjett 2018	3 170 719

I budsjettet har Kunnskapsdepartementet foreslått å videreføre avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen som ble innført i 2015 med 0,5% for 2018. Beløpet utgjør 15,6 mill kroner for UiT. Videre er budsjettforslaget redusert med 1,4 mill kroner som følge av gevinster ved overgang til digital post. I budsjettet ligger det også utfasing av midler til utstyr og inventar til nytt MH II på 236,8 mill kroner.

Økningen i budsjettet er i hovedsak knyttet til konsekvensjustering av tidligere tildelte studieplasser og flytting av inntektsposter til kap. 260 som tidligere har vært finansiert over andre kapitler. I budsjettet ligger det også en økning på 5,2 mill kroner som følge av justering av basis knyttet til endring av finansieringssystemet i 2017. Tilsvarende justering vil bli foretatt i 2019 tildelingen.

Etter universitetsdirektørens oppfatning er de tildelte rammene tilfredsstillende for å videreføre universitetets drift på samme nivå som i 2017, men det gis lite rom for vesentlige nysatsinger over eget budsjett.

Modell for intern fordeling av UITs budsjett

Med bakgrunn i den nye inntektsmodellen for UH-sektoren, besluttet universitetsdirektøren i 2016 å sette i gang et arbeid med å justere UITs interne fordelingsmodell. En bredt sammensatt arbeidsgruppe utarbeidet forslag til ny fordelingsmodell og den nye modellen ble vedtatt i styresak S 13/17. Forslaget til fordelingen av 2018-rammene er utarbeidet på grunnlag av denne modellen.

Den interne modellen bygger i all hovedsak på komponentene i den sentrale modellen i sektoren, hvor departementet har fokusert sterkere på resultatkomponentene og gjennomstrømming av studenter.

I vedlegget gis en mer utfyllende orientering om den interne budsjettfordelingsmodellen.

Føringer, prioriteringer og fordelingsgrunnlag - hovedfordelingen 2018

Foreslått 2018-fordeling forutsetter en videreføring av løpende aktivitet og gjennomføring av samfunnsoppdraget i tråd med departementets føringer. Interne prioriteringer og satsinger forutsettes finansiert innenfor gjeldende rammer og eventuelt ved omdisponering av midler fra andre tiltak/områder innenfor rammen. De nasjonale styringsparameterene for 2018 er de samme som for foregående år. I tillegg til de langsiktige sektormålene og styringsparameterene, skal institusjonen selv fastsette egne mål og styringssignaler for virksomheten. Disse skal vise institusjonens profil og utviklingsstrategi.

Departementet innfører gradvis ei ordning med flerårige utviklingsavtaler mellom departementet og de statlige institusjonene, jf. Prop. 1 S (2017–2018). Utviklingsavtalene skal bidra til å nå målene om høy kvalitet, tydeligere institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. I 2017 ble det etablert en prøveordning ved fem institusjoner. Ordningen utvides med ytterligere fem institusjoner i 2018 og inkluderer UiT.

Forslag til Statsbudsjett for 2018 legges frem for Stortinget og vedtas i desember 2017. Behandling i Stortinget gir også endelig tildeling til UH-sektoren og videre til den enkelte

institusjon. Institusjonene vil motta tildelingsbrev med endelig budsjett og oppdrag fra departementet i slutten av desember 2017. Avhengig av hvilke endringer og justeringer som eventuelt kommer i tildelingsbrevet, må det vurderes om disse skal innarbeides i en revidert 2018-fordeling eller innarbeides i budsjettfordelingen 2019.

Universitetsdirektøren har lagt følgende forutsetninger til grunn for fordeling av rammer – 2018-budsjettet:

- Intern videreføring av sats for lønns- og prisstigning som er lagt til grunn i Statsbudsjettet for 2018, det vil si 2,7%.
- Ny fordelingsmodell med virkning fra og med 2018-budsjettet og med justeringer, endringer og premisser slik disse fremkommer i styresak S 13/17.
- Ny internhusleiemodell for UIT, jf styresak S 35/17 (arkivref. 2017/5072). Nærmere omtale av internhusleiemodellen, se under i avsnitt 3 og i vedlegg til denne styresaken.
- Endringer i budsjettammer som følge av endring i faglig organisering er innarbeidet i fordelingen i samsvar med styrevedtak S 29/17. De budsjettmessige konsekvensene av endringene er ytterligere beskrevet i vedleggets kap. 2.
- Gjenstående elementer fra styresak S 29/17 og som ikke omfattes av vedtaket i denne saken, er heller ikke omfattet av reguleringer i budsjett 2018. Dette gjelder blant annet endringer i administrativ organisering og organisatorisk innplassering av Kunstfak og campusorganisering i Alta og Harstad. Budsjettmessige konsekvenser av disse endringene vil tidligst komme på plass til fordelingen av 2019-budsjettet.

Oversikt over UITs planprosess på økonomiområdet følger under kap. 5 i vedlegget.

Hovedprioriteringer

Budsjett er ett av flere virkemiddel for å oppnå virksomhetens målsettinger. UITs vedtatte Strategiplan 2014 -2020; *Drivkraft i Nord*, trekker opp rammer og gir retning for institusjonens prioriteringer de kommende årene. Planen peker ut tematiske satsingsområder og gjennomgående strategier for UITs måloppnåelse.

Ressurser til dette arbeidet ligger hovedsakelig i fakultetenes budsjetter, i disponeringen av de strategiske midlene og rekrutteringsstillinger. Innenfor rammen av de strategiske midlene er andel til strategisk fond (ca 149 mill kr i 2018) sentral. Av rammen til strategisk fond, blir det fordelt 30 mill kr til vitenskapelig utstyr og resterende beløp fordeles til strategiske satsinger. Sistnevnte fordeles i egen styresak i møte 30.november 2017. Det er et mål at disse midlene i størst mulig grad skal kanaliseres til tiltak som gir økt resultatoppnåelse. Fordeling/refordeling av midler til rekrutteringsstillinger er i tillegg et sentralt bidrag til prioriterte prosjekter og tiltak.

UIT-styret har i tidligere saker gjort vedtak om sentrale satsinger og prioriteringer som gir budsjettbindinger for fremtidige budsjettår. Mest sentralt er investeringer i bygningsmessig infrastruktur over UITs egen budsjettamme og med en vedtatt investeringsramme på 422 mill kr. Av byggeprogrammet er arbeidet med flere bygg slutført (Modulbygget og Handelshøgskolen),

mens nytt biologibygget er under slutføring og nytt bygg for lærerutdanningen har fått en annen finansieringsmodell enn i opprinnelig plan.

Det ble i 2017-budsjettet vedtatt å opprette fond/avsetning på 40 mill kr til fremtidig oppgradering og vedlikehold av bygningsmasse. Universitetsdirektøren forslår at denne videreføres på samme nivå i 2018-budsjettet. For 2018 vil fondet i all hovedsak gå til oppgradering av Realfagsbygget og bidrag til oppføring av AKM III. Fondet/avsetningen vil fra og med 2019-budsjettet sees i sammenheng med endelig implementering av internhusleieordningen i UITs budsjettfordelingsmodell.

I tillegg ble det også i 2017-budsjettet vedtatt å sette av midler til nødvendig oppgradering og vedlikehold av IKT-infrastruktur. Rammen på 20 mill kr foreslås videreført i 2018-budsjettet.

Ut over bygg og IKT-infrastruktur har UIT kostnadskrevende forsknings- og undervisningsinfrastruktur, som også må prioriteres og dermed får budsjettmessige konsekvenser. Blant annet gjelder dette F/F Kronprins Haakon som i løpet av 2018 skal ferdigstilles og driftsettes, og flyverutdanningen som nå har en stor og utvidet flyflåte. Det må tas høyde for økte kostnader til reinvesteringer, drift og vedlikehold av bygningsmessig og øvrig infrastruktur, og dette må ses i et langsiktig perspektiv og gjenspeiles i fremtidige budsjettfordelinger.

Styret har vedtatt en digitaliseringsstrategi som gir budsjettmessige konsekvenser for kommende år. Det ble i 2017-budsjettet besluttet å sette av årlige budsjettmidler til tiltak for økt digitalisering, og universitetsdirektøren forslår at dette nivået videreføres for kommende år. Det vil si 5 mill kr av strategisk fond også i 2018.

Oversikt over strategiske midler og budsjettposter av strategisk art, forslag 2018-budsjettet:

Budsjettpost	2018*)	I % av tot.budsj-18	Fremtidig budsj.post
Strategiske midler	149 024	4,7%	4,7% av totalbudj, årlig
Rekrutteringsstillinger	232 320	7,3%	Årlig budsj.post
Bygg i egen regi	18 500	0,6%	Jf vedtatt plan for bygg
Avsetn./ invest./ vedl.hold, bygg	40 000	1,3%	Årlig
Avsetn. invest, vedl.hold, infrastruktur	20 000	0,6%	Årlig
Rektors strategimidler	4 000	0,13%	Årlig
<i>Tot. ut over enhetenes rammer</i>	<i>463844</i>	<i>14,6%</i>	

*) Tall i 1.000kr

Prioriteringene i budsjettet er ellers preget av regjeringens reform for avbyråkratisering og effektivisering, som i 2018 medfører ytterligere kutt i basisbevilgningen til UiT på (minimum) 15,552 mill kroner. Kuttene er fordelt internt i henhold til vedtatt nøkkel basert på enhetenes relative andel av de teknisk- administrative stillingene. Universitetsdirektøren har ellers fulgt opp intensjonene i reformen ved å prioritere bort innkomne forslag til nye rent administrative tiltak – både i hovedfordeling og i forslaget til fordeling av midler over det strategiske fondet (se egen sak).

Hovedfordelingen i 2018

I fordelingen for 2018, som er foretatt etter ny fordelingsmodell, er enhetenes justerte basis og de vedtatte og avklarte organisasjonsendringene innarbeidet. I tillegg er husleiekompensasjon lagt til enhetenes spesielle basis

Fastsatt basis for 2018 er enhetens 2017-basis kompensert for nye tiltak eller tiltak som utgår, i tillegg til generell lønns- og priskompensasjon. I tillegg kommer de endringer som er innarbeidet i forbindelse med ny fordelingsmodell, justeringer som følge av organisasjonsendringene og innføring av ny internhusleieordning.

Resultatkomponentene i inntektssystemet er fordelt til enhetene i samsvar med registrert produksjon i DBH og med Kunnskapsdepartementets satser for 2018. Viderefordelingen til enhetene utgjør 75% for alle resultatkomponentene.

I styresak S 35-17 (arkivref. 2017/5072) ble det vedtatt at husleiekompensasjon til fakultetene/enhetene legges inn i basisbevilgningen uten øremerking, og at størrelsen på husleiekompensasjon fastsettes i samband med budsjettfordelingen for 2018.

Universitetsdirektøren foreslår at husleiekompensasjon til fakultetene/enhetene fra og med 2018 settes til 90 % av enhetens husleiekostnader. Det betyr at fakultetene/enhetene får en egenandel på 10 % som må dekkes over egen budsjetttramme. Enheten kan avse arealer, eventuelt leie ut og beholde husleiekompensasjonen som er lagt inn i rammen. Dette skal gi økonomiske insentiver til økt arealeffektivisering.

Nærmere beskrivelser og detaljer om endringer i basis, følger under pkt. 4.4 i vedlegget.

Hovedfordelingen for 2018 slik den foreligger, innebærer en belastning av reserven med 9,618 mill kroner som det ikke er dekning for i UITs ramme. Fordelingen innebærer ingen kutt i generell basis for enhetene i 2018-budsjettet. Ved omlegging av internhusleieordningen, gir dette en positiv avsetning på 30,337 mill kroner. Avsetningen ansees som nødvendig for å dekke forventede økte arealkostnader fra 2018 som ikke er kjent på nåværende tidspunkt og dermed ikke innarbeidet i fordelingen. Dette omfatter bl.a. kostnader til MH II og nytt biologibygget.

Den negative reserven oppstår blant annet som følge av kostnadsøkninger for følgende poster/tiltak som ikke er fordelt som rammekutt til enhetene i 2018-budsjettet:

- Kutt fra departementet, digital post: 1,440 mill kr
- Nye tiltak/økning ramme eksisterende tiltak: 8,2 mill kr

Rammeøkning for innføring av nye tiltak og/eller utvidelse av budsjetttramme til eksisterende tiltak, omfatter blant annet korrigering av tidligere feil basis for flyfag (1,7 mill kr), økning i

tilskudd til Studentsamskipnaden som følge av avtale Kraft II (4,8 mill kr) og økning i UITs fellesutgifter (1,7 mill kr).

Den negative reserven vil bli håndtert i 2019-budsjettet. Reelle kostnadsøkninger for 2018 vil bli forsøkt dekket ved ompostering av udisponerte midler fra 2017- og 2018-regnskapet.

UiT og enhetenes økonomiske handlingsrom.

Under budsjettbehandlingen de senere år har det vært mange diskusjoner rundt handlingsrommet til de ulike nivåene i organisasjonen. Rammen til strategiske midler som fordeles av universitetsstyret skal etter innføringen av ny budsjettfordelingsmodell ved UiT utgjøre 4,7% av den totale tildelingen fra KD over kap. 260, post 50. Det er blitt uttrykt bekymring for at dette sammen med flere rammekutt har redusert handlingsrommet til fakultetene/enhetene i så stor grad at det fører til en vanskelig økonomisk situasjon på nivå 2 (og 3). Universitetsdirektøren ønsker å knytte noen kommentarer til dette.

Det er for det første viktig å understreke at de strategiske midlene som fordeles av universitetsstyret er tildelinger som nesten uavkortet går direkte til prosjekter og satsinger i regi av fakultetene/instituttene. Den vedlagte oversikten over avsetninger ved UiT viser også at fakultetene i sin alminnelighet ikke befinner seg i en presset økonomisk situasjon. Et flertall av enhetene har betydelige positive avsetninger, og selv om en del av dette er bundne midler vitner avsetningsnivået om at det både er rom for strategiske satsinger lokalt og for omfordelinger internt på flere enheter. Enkelte fakultet har også avsetninger som ligger godt over det som må anses som et rimelig nivå.

Det er samtidig forståelig at generelle rammekutt, som verken tar hensyn til aktiviteten eller den økonomiske situasjonen lokalt, oppfattes som lite ønskelige sett fra fakultetenes side. Det er også uheldig at det per i dag ikke finnes andre mekanismer for å finansiere nye tiltak et sted i organisasjonen enn å foreta kutt i rammen. For å motvirke gjentatte rammeendringer i den årlige budsjettfordelingen, og samtidig muliggjøre nye satsinger vil universitetsdirektøren vurdere å innføre en regel for å håndtere årlige avsetninger over/under et gitt nivå. Positive avsetninger over et fastsatt nivå bør kunne trekkes inn og omfordeles, mens enheter med store, uforutsette negative avsetninger bør gis økt oppfølging og kontroll. Ved å trekke inn avsetninger fra enheter som har et urimelig stort mindreforbruk vil disse kunne omfordeles og bidra til finansiering av enkelttiltak. Det bør arbeides videre med en slik regel med sikte på implementering fra og med 2019 (se også forslag til tiltak i UiTs utkast til virksomhetsplan for 2018).

En annen kritisk faktor for å sikre et godt fremtidig handlingsrom for faglige satsinger er arbeidet med den administrative omstillingsprosessen Adm2020. Utviklingen i antallet administrative stillinger ved UiT fra 2016 og frem til i dag forteller at kuttene UiT har fått som ledd i regjeringens reform for avbyråkratisering og effektivisering (så langt omlag 75 mill. kroner i basis), i praksis ikke har blitt tatt ut i form av reduserte lønnskostnader til administrasjonen. Dersom UiT lykkes i å gjennomføre den pågående omstillingen på administrativ side vil det derfor kunne frigjøres midler til finansiering av kjernevirksomheten.

Detaljene i fordelingen fremgår i vedlegget kap 4.

Jørgen Fossland
universitetsdirektør

Eli M Pedersen
økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur